

in z raznimi pobožnostmi, kakor je bila zakladnica tudi blažena edinost in složnost ter marljivost in trud pobožnih vernikov. Glejte, to je bil ves bogati zaklad. In kaj se je doseglo v kratkem času? Danes teden sem blagoslovil za oba krasna zvonika pet zvonov, kateri veljajo nad osemnajst tisoč goldinarjev, ki so povečem že plačani. Bog je obudil dobrotnike in jim je ganil srca, da so darovali obilo. Neka blaga udova je podarila šest tisoč goldinarjev za veliki zvon, ki pa stane devet tisočakov. Ostalo so vložili drugi blagodušni dobrotniki. Tretji zvon so kupile device, pa je še preostalo tisoč goldinarjev. Peti zvon je pripravila neka pobožna devica, katere darežljivost za cerkvene potrebe je nepotekljiva. — Blaženega dela se je vse vdeleževalo: gospoda in negospoda. Pomagali so možje in žene, dekleta in mladeniči, mladi in stari, bogati in revni. Podpirali so podjetje meščani in okoličani, duhovniki in neduhovniki, redovniki in redovnice. Semtertje so nosili gospodje in so nosile gospe in gospodične kamenje, opako, vodo in druge za stavbo potrebne reči. Kdo pač dopove, kaj premore dobra volja, kaj doseže navdušenost za sveto stvar!

Prebivalci Videmske fare pri Brežicah so imeli prav ozko in nizko cerkev, da še skoro polovica vernikov ni našla ob nedeljah in praznikih prostora v njej. Bila je tudi vlažna in mokrotna, da je cerkvena oprava kmalu splesnela. Ko sem prilično obiskal staroslavno duhovnijo, sem nagovarjal dobre farane, naj poderejo cerkvico in novo postavijo. Bog jim bo gotovo pomagal pri neizogibno potrebnem delu. Pa reklo se mi je in sicer po vsej pravici, da so duhovljani prerrevni, ker jim ne rodijo vinske gorice, in tudi živina nima kupčije, poljski pridelki so pa tako pičli. Toda Bog je še vedno vse-mogočen in vsedober, in lahko pomaga na raznotere načine. Vrli-gospod župnik Jan. Novak, Bog jim daj dobro, so se neki dan pri meni v Mariboru močno solzili, videč ogromne težave, katere bi si naložili na rame z zidanjem nove farne cerkve. Jaz sem jih tolažil in spodbujal, naj le zaupno in pogumno začnejo toli potrebno stavitev, ki pač ne bode pogrešala božje pomoči in božjega blagoslova, česar nobeno dobro podvzetje ne pogreša. Blagi mož so se vdali, pa so jeli zidati, in božja pomoč je bila z njimi. Plemenita in blagodušna gospa Jozefina Hočevnar iz krškega mesta je vložila prvi temeljni kamen, ko je darovala deset tisoč goldinarjev za novo hišo božjo. Danes je že dovršena prekrasna farna cerkev, kateri ni primere ne blizu in ne daleč. Vse se je izredno dobro obneslo; in nesreča se ni pripetila nobena, ker je Bog svojo roko držal nad stavbo, ker je njegovo oko bedelo nad mestom tako, da niso zastonj stražili, ki so stražili. Pač, ena nesreča se je prigodila in žal nepopravljiva, ker so namreč sedemdesetletni gospod župnik umrli, ko so ravnokar bili dozidali cerkev, ki ostane njihov najlepši spominik. Ko sem jih v boleznih obiskal in vprašal, kako so zadovoljni z napredkom, odgovorili so mi med glasnim jokom, da ne smejo med delavce iti, ker bi se sicer morali vedno solziti, ko vidijo, kako radi pomagajo župljani pri delu. Saj so celo najpriljetnejše žene nosile kamenje na stavišče. Da, kdor v Boga stavlja upanje svoje, zida na skalo in ne na pesek.

Poznate, ljubi moji farani, prijazne Griže pri Žalcu? Tam so v malo letih postavili farno cerkev, ki je stala nad sedemnajst tisoč goldinarjev. To pa še podvzetnemu gospodu župniku in njihovim blagosrčnim farnikom ni zadoščevalo. Na prijetnem in prijaznem hribcu so postavili še drugo prelepo svetišče, prvo večjo cerkev v naši škofiji, posvečeno lurski Materi božji. Dne 3. julija 1894 sem slovesno blagoslovil in posvetil to hišo božjo na čast in v slavo Oni, ki se imenuje hiša zlata in vrata nebeška. Vem, da prebivalci griške fare ne

tožejuje o kaki zgubi pri teh podvzetjih, pač pa smejo govoriti o dobičku in blagoslovu, ki so si ga pridobili za se in za svoje potomce. Ni svetelše in draže reči za katoliškega kristijana na svetu, kakor je čedna in lična cerkev, v kateri prebiva ljubljani Vzveličar in deli nebeske milosti in dobrote svojim častilcem. Neizmerno več je v novi zavezi cerkev za kristijane, kakor je bil v starem zakonu sveti šotor ali tempelj jeruzalemski za Izraelce. Farna cerkev je očetovska hiša vseh faranov. V njej se rodijo v otroke božje. V njej spoznavajo, da imajo vsi enega Očeta nebeskega, enega brata in odrešenika Jezusa Kristusa, enega posvečevalca sv. Duha, eno duhovno mater Marijo prečisto devico. V njej se kot udje sprejemajo v veliko famulijo sveto Cerkev, v občestvo svetnikov. V njej postanejo brati in sestre med seboj. V njej dobivajo nauke in milosti za bogoljubno življenje, in s tem si pridobé pravico do dedščine v nebeskem kraljestvu. Da, nobena hiša na svetu ni tolike vrednosti, ni tolike važnosti za kristijana, kakor je hiša božja, sveta cerkev.

Pa bodi dovolj vzgledov za tolažilno resnico, da pravo zaupanje in zanašanje na božjo pomoč nikoli ne osramoti človeka, ki deluje po svojih močeh z božjo milostjo. Seveda, brez križev ne bode Vaše nameravano delo. Pa kje jih ni? Kakor ste zapazili, stoji danes velik križ na sredi stavišča, katero smo blagoslovili. Ta križ pomenja križe, katere bo prizadevala zidava nove cerkve mnogoterim ljudem. Toda ta križ bode kmalu povišan na vrh zvonika, in tam, kjer on danes stoji, bode v kratkem stal veliki altar, in takrat bodo tudi zidavcem vzeti z ram težki križi. Vdeležujte se torej težav, da bote svojedobno deležni tudi blagoslova in, plačila. »Ljubi moji bratje, bodite stanovitni neomahljivi, obilni vselej v delu Gospodovem, vedoč, da vaš trud ni prazen v Gospodu.« (I. Kor. 15, 58).

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Poročilo posojilnice v Slov. Bistrici.

Leta 1895. je pristopilo 282 novih zadružnikov, med temi eden z glavnim deležem po 50 gld., kateri so vplačali deležev skupaj 1133 gld. Koncem 1. 1895. je tedaj »Posojilnica« štela 373 zadružnikov, kateri imajo 20 glavnih deležev v znesku po 1000 gld. in 353 opravnih deležev po 10 gld., 5 gld. in 1 gld. v znesku po 1299 gld., skupaj 2299 gld. Dolžnikov je med zadružniki: 354. Prošnjikov za posojila se je oglasilo v teku leta: 356, pa ugodilo se je le 322 prošnjam, od kojih so se realizirale: 302. — Izposodilo se je 1895. leta 55.755 gld., vrnilo pa se je na danih posojilih 1910 gld., tedaj se je stanje posojil povzdignilo 53.845 gld., in če se k temu prištejejo posojila od leta 1894. po 11640 gld., znaša isto koncem 1895. leta 65.485 gld. Hranilnih vlog se je leta 1895. vložilo 180krat v skupnej svoti po 69.240 gld. 24 kr., vzdignilo pa se je in sicer 39krat popolnoma, 51krat pa deloma, skupaj 18.720 gld. 36 kr., torej se je več vložilo za 50.519 gld. 88 kr. Če se k temu prištejejo hranilne vloge od leta 1894. po 21.222 gld. 59 kr. ter kapitalizovane obresti za leto 1895. po 2018 fl. 12 kr., tedaj je stanje vlog koncem 1895. leta 73.760 fl. 59 kr.

Naloženega denarja je imela »Posojilnica« koncem leta 1895. in sicer v okrajni hranilnici v Slovenski Bistrici 10.000 gld. in nevzdignjenih obrestij 148 gld. 75 kr. skupaj 10.148 gld. 75 kr. Denarnega prometa je bilo 1895. leta 185.161 gld. 48 kr., čistega dobička za to dobo pa 548 gld. 35 kr. K temu pa se mora tudi pri-

šteti že v teku leta 1895. predplačana nagrada v deležnem znesku po 30 gld. in 5% dividenda od deležev po 92 gld. 77 kr., katera se je v skupnej seji načelstva in nadzorstva dne 12. svečana 1895. nasvetovala in od letošnjega občnega zbora odobrila, tako da bi znašal potem takem čisti dobiček 671 gld. 12 kr.

Po nasvetu nadzorstva in vsled sklepa tedanjega občnega zbora se je od preostalega čistega dobička po 548 gld. 35 kr. določila nagrada: posameznim udom načelstva za uradavanje itd. 250 gld., za sklepanje računov 50 gld., za dobrodelne namene pa se je darovalo in sicer: dijaškim kuhinjam v Mariboru in v Celju, katoliškemu podpornemu društvu v Celju in šolski družbi sv. Cirila in Metoda vsakemu 10 gld., skupaj 40 gld., tedaj vsega skupaj 340 gld., ostanek čistega dobička po 208 gld. 35 kr., pa se pridene posebni rezervi, katera zraste doštavejši prejšnjih 661 gld. 25 kr., skupaj na 869 fl. 60 kr. Splošna rezerva znaša 361 gld. in imata obe rezervi skupaj 1230 gld. 60 kr.

Sejmovi. Dne 21. marcija na Pernovem, v Siegersbergu, pri Sv. Jederti pri Laskem, v Poličanah (za svinje), v Rogatcu in na Starih sv. gorah. Dne 23. marcija v Arnotcah, Ločah, Marenbergu, pri Sv. Križu na Murskem polju, v Rušah, Sevnici ob Savi in v Št. Ilju pri Šostanju. Dne 26. v Artičah, Dobovi in Teharji. Dne 27. marcija v Joniku, Arnožu, Stradnu, Ormožu, Podplatu, Slov. Bistrici, Lembergu in Braslovčah.

Dopisi.

Iz Kozjega. (Petindvajsetletnica.) Za našo faro je bil dan 1. marcija slovesen dan. Prečastiti gospod dekan in kanonik Janez Bosina so na tihem obhajali 25. leto, kar so za župnika in dekana v tej fari. Kaj lepo je bilo poslušati, ko so pred pravilom povedali č. g. kaplan, da želijo farani Boga prositi za zdravje in srečo gospodu dekanu in kanoniku v zahvalo za toliko dušnih in telesnih dobrot. Poslednjič so jih g. kaplan izročili Mariji Devici, farni patroni, sv. Jožefu in sv. Janezu evangelistu, njihovemu krstnemu patronu, naj jih le-ti podpirajo na zemeljskem potovanju, da bodo nekda z njimi v nebeškem Jeruzalemu peli hvalne pesmi. Tako in enako govori vsako hvaležno srce. — Mnogo so se gosp. kanonik trudili pretečenih 25 let, od kar so pri nas. Veliko so imeli popravila s farovžem in pristavo. Pa tudi za cerkev so prav po očetovsko skrbeli. Vsakokrat so globoko v žep segli, da se je vse izvrstno in lepo izvršilo; zlasti lani, ko se je postavil novih zvonik, ki je ves z bakrom krit, kar stane mnogo denarja, in vse to je slo iz njihovega žepa. Pa tudi na na zgubljene ovčice niso pozabili. Dvakrat so nam sv. misijon oskrbeli, in zopet ga nameravajo v kratkem priskrbeti. Ves Vaš trud naj ljubi Bog stoterno poplača! Daj Bog, da bi zdravi in krepki peli letos dne 2. avgusta zlato sv. mašo!

Iz Ljutomera. (Predavanja o trtoreji.) Slovensko politično in gospodarsko društvo je naprosilo g. M. Cerjaka, ekonomu v Ljutomeru, in g. J. Radanoviča, voditelja deželnih nasadov ameriške trte v Ljutomerskih goricah, da sta v poljudni besedi podučila naše vinogradnike o racionalnem obdelovanju vinogradov. V naslednjih vrstah podamo v kratkem vsebino teh predavanj. Dne 9. svečana je g. Cerjak povedal najprej par črtic iz zgodovine trte. Prešel je potem na najvažnejšo stvar sedanjega vinarstva: delovanje in zatiranje trtne uši. Cerjak je krepko zavrnil tiste, ki pravijo: »Trtne uši sploh ni«, ali pa »Čez deset let se

začne tudi ameriški trs sušiti.« Dalje je govoril natančneje o nasadu ameriške trte ter o pravilni rezitvi trsja. — Dne 23. svečana je govoril g. Radanovič o pripravah pred sajenjem. Razlagal je temeljito rigolanje, planiranje vinograda, nadalje kako je postopati pri uravnavanju vrst trsov v vinogradu. Nato je g. Cerjak tolmačil najvažnejša opravila pri amerikancu, namreč spomladansko lesno cepljevanje okoreninjenih in neokoreninjenih amerikancev. Opozarjal je posebno na čas, v katerem naj se eno ali drugo požlahtnjenje vrši in katere podlage (Solonis, Riparia, Sauvage) je rabiti ter kakovi morajo biti cepiči. Cepljenje, rezitev, obrezovanje vkoreninjenih trt, prirezovanje ključev itd. se je s praktičnimi poskusi pojasnjevalo. Pri tretjem predavanju dne 1. sušca je razlagal g. Cerjak bistvo matičnih nasadov in trtnice sploh in sicer: sajenje trt, naj si bo ključev ali požlahtnjenih, poletna opravila v trtnici itd. Govoril je obširno o Richterjevi metodi sajenja. Nadalje je govoril o oskrbovanju cepljenih trt v prvih letih po presajenju na stalno mesto, o grobanju, o zelenem požlahtnjevanju amerikancev. Končno je govoril o razmotrivanju, katere domače vrste trte naj bi se cepile na amerikance. — Zelo nas je veselilo, da so se naši posestniki in viničarji v tolikem številu udeležili tega poduka o trtoreji. Gosp. Cerjaku in gosp. Radanoviču iskrena zahvala! Upamo, da nam gospoda predavatelja spomladi še katero povesta.

Iz Savinjske doline. (Dobro gledišče.) Vrednost dobrih glediških iger je priznal kranjski deželni zbor s tem, da je dovolil podpore 6000 gld. slovenskemu gledišču. Mi iz Gradca ne dobimo ne vinarja; zato pa je tem veseleje, da se še vendar priredi na kmetih in po trgih toliko lepih iger. Mi Savinjsčani tudi nismo leni; znanprej se bomo bolj marljivi na tem polju. Danes pa le omenimo pohvalno »nemški« Ljutomer, katerega kar občudujemo. Tam se prirejajo take igre, katerih si še v mestih prav ne upajo, ker treba precejšnjih žrtv. In kdo tamkaj deluje, mar je ves trg tako marljiv? Tamkaj imajo enega, kateri je že med nami deloval z velikim uspehom, kjer ta drži skupaj, ne razpade delo. Naj bi se le oglasil še med nami kak tak »režiser«, kakor je g. dr. Rosina, gibali bi se še vse drugače.

S Krškega. (Centralna posojilnica) je imela v četrtek, dne 5. sušca prvi občni zbor. Navzočno je bilo načelstvo, ki je zastopalo 16 deležev in zastopniki k zadrugi pristopivših posojilnic, namreč gg. A. Levak in L. Schwentner, ki sta zastopala posojilnico v Brežicah, in g. Jakob Rižnar, ki je zastopal posojilnico v Radečah. S pismenimi poblastili so bile zastopane posojilnice: v Mokronogu, v Klečah na Koroskem in v Rojanu pri Trstu. V vsem je bilo zastopanih 21 deležev (po 100 gld.) Po presrčnem pozdravu razložil je g. Ivan Lapajne potrebo tega zavoda in poudarjal, da je nemško posojilništvo enako organizirano n. pr. Raiffeisenova centralna posojilnica v Neuwiedu, ki je štela lani 1862 društev in imela 61 milijonov mark prometa, in da v avstrijskih nemških kronovinah skrbé deželni odbori za materialno podporo posojilnic. Ker za slovenske posojilnice nihče ne skrbi, treba je, da se sami organizujemo. Začetek temu je »Centralna posojilnica slovenska«, ki hoče kot registrovana denarna zadruga združiti kolikor mogoče veliko slovenskih posojilnic v tako skupno celoto, katera bi pred denarnim svetom, osobito pred slovanskim, imela več kredita, kakor ga imajo posamezne posojilnice. — Do zdaj se je »Centralni posojilnici slovenski« pridružilo 10 posojilnic, od katerih je dobila ona pristopnino (po 5 gld.) in delež (pa 100 gld.) ter nekaj polog; poslala jim je pa tudi ona več al) manj veliko hranilnih vlog in nekaj posojil. Kedar izdajo